

PRINCIPER FÖR FINANSIERINGS-, PLACERINGS- OCH BORGENSVERKSAMHET

Ingå kommun

PRINCIPER FÖR FINANSIERINGS-, PLACERINGS- OCH BORGENSVERKSAMHET

1. ALLMÄNNA PRINCIPER

Syftet med finansierings-, placerings- och borgensverksamheten är att ekonomiskt och effektivt stöda uppnåendet av målen enligt Ingås kommunstrategi och fullmäktiges målsättningar, att hantera riskerna och att ta väl hand om egendomens värde.

Med finansieringsverksamhet avses finansiering av kommunens egen verksamhet med instrument i främmande kapital. Med placeringsverksamhet avses placering av kassamedel, placering med anknytning till kommunens verksamhetsområde eller placering av donationsmedel. Med borgensverksamhet avses borgen som beviljas en sammanslutning för en skuld eller en fordran enligt 129 § i kommunallagen (410/2015).

Enligt 59 § i Ingå kommuns förvaltningsstadga:

- Till kommunens finansförvaltnings uppgifter hör att upprätthålla likviditeten, sköta betalningsrörelsen och lånefinansieringen och placera likvida medel.
- Fullmäktige fattar beslut om grunderna för skötseln av de totala tillgångarna och placeringsverksamheten. Fullmäktige fattar också beslut om principerna för upplåning och utlåning. I samband med att budgeten godkänns fattar fullmäktige beslut om ändringar i låneutgivning och främmande kapital.
- Kommunstyrelsen fattar beslut om upplåning och utlåning i enlighet med de principer som fullmäktige godkänt. Kommunstyrelsen kan delegera beslutanderätt som gäller upplåning och utlåning till tjänsteinnehavare som är underställd kommunstyrelsen.
- I övrigt svarar kommunstyrelsen för kommunens finansförvaltning.
- För de praktiska åtgärderna svarar ekonomichefen.

Ingås kommunfullmäktige fastställer årligen i samband med godkännandet av budgeten ramarna för upplåning som baserar sig på ekonomiplanen.

Till kommunstyrelsens uppgifter hör att leda och övervaka finansierings- och placeringsverksamheten som en del av skötseln av ekonomin. Utfallet av finansierings- och placeringsverksamheten rapporteras till kommunstyrelsen i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Övriga principer för finansierings- och placeringsverksamhet:

- Ingå kommun skaffar finansieringen för primärkommunen
- Dottersamfunden svarar själv för sin finansierings- och kapitalförsörjning samt för sin placeringsverksamhet
- Kommunens finansiering och placeringar sköts i euro
- Målet för medelsanskaffningen är att trygga Ingå kommuns likviditet i alla marknadssituationer.

Skötseln av kommunkoncernens finansiering och likviditet har i huvudsak centraliserats i kommunens ekonomiförvaltning.

Finansieringen av kommunens balansenheter sköts av kommunens ekonomiförvaltning.

Kommunens dotterbolag ska alltid vara i kontakt med kommunens ekonomiförvaltning innan ett med tanke på bolagets verksamhet väsentligt finansierings- eller placeringsbeslut fattas.

Enligt det av kommunfullmäktige godkända koncerndirektivet ska dottersamfundet på förhand skaffa koncernledningens samtycke i ärenden som påverkar den ekonomiska situationen

- en betydande eller exceptionell utvidgning av affärsverksamhet i förhållande till omsättning
- en betydande eller exceptionell investering
- ändring av bolagsordning
- aktieemission eller annan ändring av kapitalstruktur
- försäljning av affärsverksamhet eller fastighet eller annan väsentlig omorganisering av affärsverksamhet
- tagande av lån eller ingående av borgensförbindelse
- söka om förordnande av likvidation eller konkurs
- behandling av resultat före samfundsstyrelsens bokslutsbehandling

Kommunen konkurransutsätter alla sina betydande finansieringsbehov på marknaden, fastän upphandlingslagen inte gäller kommunens medelsanskaffning. Kommunen ordnar sin dagliga betalningsberedskap med kortfristig finansiering genom att emittera kommuncertifikat.

2. FINANSIERINGSVERKSAMHET

Skatteinkomsterna, statsandelarna, verksamhetsintäkterna och finansiering i form av främmande kapital är kommunens finansieringskällor. Med inkomsterna täcks kommunens driftsutgifter, investeringar och låneskötselutgifter. Målet är att skuld används främst för finansiering av investeringar som stöder kommunens ekonomi på lång sikt.

2.1 Tillgängliga låneinstrument

Anskaffning av främmande kapital kan fördelas i kortfristig och långfristig finansiering. Den kortfristiga finansieringen omfattar lån för under ett år och alla lån som är längre än det är långfristiga. Genom att balansera kort- och långfristig finansiering tryggas att kommunens finansiering räcker till i föränderliga omständigheter.

För kortfristig upplåning i kommunen används i första hand kommuncertifikat. Kommuncertifikat är skuldförbindelser som kommunen har emitterat. Före emissionen av kommuncertifikat gör kommunen ett separat kommuncertifikatprogram med respektive finansinstitut. Kommunfullmäktige fattar beslut om det maximala kortvariga upplåningsbeloppet i samband med budgeten. Kommunen kan också använda bankers kredit- eller kontolimiter för kortfristig upplåning.

Långfristig anskaffning av främmande kapital i kommunen ordnas i första hand genom skuldebrevslån. Också leasingfinansiering och masskuldebrevslån kan användas i stället för skuldebrevslån. Leasingfinansiering används främst för inventarieanskaffningar, exempelvis it-apparatur, bilar och belysning.

2.2 Risker vid medelsanskaffning och skyddande

Riskerna vid medelsanskaffning fördelas mellan penningpriset (ränterisk) och tillgången (likviditets- och återfinansieringsrisk).

2.2.1 Riskhanteringsmedel

Man strävar efter att skydda sig mot finansiella risker genom att diversifiera finansieringen enligt lånetid, finansieringskälla och -marknad och grund för räntan.

Ränterisk uppstår när förändringarna i marknadsräntorna eller räntemarginalen förorsakar förändringar i kommunens finansieringskostnader. Det totala penningpriset påverkas av den allmänna ekonomiska situationen, situationen för banksystemet och finansmarknadens funktion. Ränterisken realiserar när räntenivån stiger. Riskhanteringen och dess medel är en balansgång mellan priset på den eftersträlvade lånefinansieringen och riskerna med den. Man hanterar ränterisken genom att dela upp låneportföljen i räntor med fast och rörlig ränta samt genom allokering av lånetid (fördelar förfallodagarna och amorteringarna på lånen till olika tidpunkter).

Likviditets- och återfinansieringsriskerna beror på variationen i tillgång till pengar som förorsakas av den ekonomiska situationen och marknadssituationen. I en osäker marknadssituation kan tillgången till långfristig finansiering bli svårare på marknaden. Kommunens likviditetsrisk hanteras genom kassaplanering och diversifiering av lånetiderna. Ett viktigt medel för att hantera finansieringsrisken är dimensionering av investeringsnivån så att den motsvarar kommunens inkomstfinansiering och begränsning av kommunens skuldsättningsgrad.

2.2.2 Principer för skyddande

Förbindelse till fasta räntor och långa lånetider minskar beroendet av förändringarna i marknadsräntorna men försvagar samtidigt möjligheterna att dra nytta av låga kortvariga räntor och nedgången av marknadsräntorna. Förbindelse till korta lånetider och flytande räntor ökar beroendet av förändringarna i marknadsräntorna samt ökar ränte- och återfinansieringsrisken men förbättrar samtidigt möjligheterna att dra nytta av nedgången av räntorna.

Skyddsnivån på kommunens låneportfölj (andelen långfristiga krediter med fast ränta och/eller ränteskydd) är minst 50 %. Antingen a) lån med fast ränta eller b) lån med rörlig ränta som genom derivatinstrument ändrats till fast ränta anses som skyddade. Kommunens räntesyn, marknadssituationen samt kommunens lånebelopp och dess förutspådda utveckling påverkar den rådande skyddsnivån.

Den ränterisk som användningen av kommunens främmande kapital samt likviditets- och återfinansieringsrisken medför hanteras genom att fördela återbetalningskostnaden tidsmässigt. Man strävar efter att hålla de årliga variationerna i räntebördan skäligen.

Den eftersträlvade genomsnittliga lånetiden för kommunens låneportfölj och den eftersträlvade allokeringen av lånestocken:

- Målsättningen är att minst 50 % av kommunens totala lånebelopp är lån som förfaller till betalning inom över fem år.

Den genomsnittliga lånetiden i låneportföljen och den eftersträlvade allokeringen av lånestocken är inte absolut. Kommunstyrelsen informeras om låneportföljen och utvecklingen av dess struktur i samband med delårsrapporterna och boksluten.

3. PLACERINGSVERKSAMHET

Med placeringsverksamhet avses placering av kassamedel samt placering med anknytning till kommunens verksamhetsområde. Dessutom kan kommunen ha i uppdrag att placera donationspengar. Kommunens placeringsverksamhet ska i princip vara ekonomiskt lönsam. Minimikravet ska vara att realvärdet på placeringen bevaras. Avkastningen på placeringen bör också täcka kostnaderna för skötseln av placeringsverksamheten. I placeringsverksamheten ska man beakta tryggheten av kommunens likviditet och soliditet. Genom en likviditetsplan beräknas det belopp som är tillgängligt för placeringar och placeringstiden. Behovet av planering uppstår på grund av att kassainkomsterna och -utgifterna ackumuleras vid olika tidpunkter.

3.1 Principer för placeringsverksamheten

3.1.1. Principer för placering av kassamedel

Med kassamedel avses medel för betalningsrörelsen och kassaöverskott. Medel för betalningsrörelsen är medel på brukskonton hos finansinstitut och kontanta medel. Kassaöverskott är finansiella värdepapper och bankfordringar som vid tidpunkten för fastställande inte är bundna till upprätthållandet av betalningsrörelsen.

Det primära målet för förvaltningen av kassamedlen är att trygga likviditeten i alla omständigheter.

Finansiering av placering genom upplåning är i regel inte tillåten.

3.1.2. Principer för placering av donationsmedel

Donationsmedel kan vara fast egendom, värdepapper, andelar, pengar, bankfordringar eller annan lös egendom. Användningen av donationsmedel styrs dessutom av gåvobrevens eller testamentenas villkor.

3.2 Riskhantering av placeringsverksamheten och riktlinjer som styr riskhanteringen

Med likviditetsrisk avses risken att kommunens penningmedel inte räcker till för att kommunen ska klara av kassabetalningarna. Om risken realiserar förorsakar detta dröjsmålsräntor och extra kostnader för medelsanskaffning.

Likviditetsrisken hanteras genom kassaplanering, tillräckligt stora och likvida kassamedel, konto- och lånelimiten samt kommuncertifikatsprogram. Kommunen minskar likviditetsrisken genom att diversifiera placeringarna tidsmässigt och kvantitativt.

Med ränterisk avses en av ränteförändringarna förorsakad förändring i avkastningen på placeringen eller dess marknadsvärde. Man minskar marknadsrisken med ränteplaceringar genom att diversifiera placeringarna tidsmässigt och enligt ränteperiod.

4 BORGENSVERKSAMHET

Kommunens borgensverksamhet styrs av riktlinjerna i 129 § i kommunallagen och EU:s bestämmelser om statligt stöd.

4.1. Kommunallagens bestämmelser

Enligt 129 § i kommunallagen får kommunen bevilja en sammanslutning som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden borgen för en skuld eller annan förbindelse endast om sammanslutningen hör till kommunkoncernen eller om det kontrolleras av kommunerna eller av kommunerna och staten tillsammans. Kommunen får också bevilja borgen för icke ekonomisk verksamhet eller ekonomiskt verksamhet som inte sker i konkurrensläge på marknaden eller om verksamheten hänför sig till främjandet av en uppgift enligt idrottslagen, lagen om kommunernas kulturverksamhet, museilagen, teater- och orkesterlagen eller ungdomslagen. Dessutom kan kommunen bevilja borgen eller annan säkerhet, om detta grundar sig på ett stödprogram eller enskilda stöd som godkänts med stöd av lag eller hänför sig till en skyldighet att tillhandahålla tjänster (t.ex. Social bostadsproduktion) som ålagts en sammanslutning eller stiftelse.

I alla borgenssituationer ska kommunen beakta EU:s bestämmelser om statligt stöd. Europeiska kommissionen har gett ett tillkännagivande om tillämpandet av artikel 107 och 108 i EG-fördraget som borgen för statligt stöd. Enligt tillkännagivandet är kommunens borgen inte statligt stöd om följande villkor uppfylls:

1. Låntagaren är inte i ekonomiska svårigheter
2. Garantins omfattning kan mätas korrekt när den beviljas (ett fastställt maximibelopp och tidsbegränsning)
3. Garantin täcker högst 80 % av det utestående lånet eller någon annan finansiell förpliktelse
4. Ett marknadsorienterat pris betalas för garantin.

I EU-tillkännagivandet konstateras dessutom att det inte automatiskt betraktas som statligt stöd om något av de ovannämnda villkoren inte uppfylls. I princip bör kommunens borgen uppfylla de ovannämnda kraven.

4.2 Principer för borgensverksamheten

Kommunen beviljar borgen endast för lån som syftar till är att främja skötseln av de uppgifter som föreskrivits för kommunen. Anskaffning av driftskapital stöder kommunen med lån eller borgen endast i undantagsfall och endast till egna dottersamfund.

Kommunen kan ändå bevilja borgen eller annan säkerhet också till en sådan aktör som inte bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden, det vill säga det handlar om icke ekonomiskt verksamhet eller inget konkurrensläge på marknaden. Exempelvis naturliga monopolsituationer, så som vattenandelslag på Ingå kommuns område.

När kommunen beviljar borgen för finansiella åtaganden följer kommunen EU:s bestämmelser om statligt stöd. Kommunerna bedömer från fall till fall om kriterierna för statligt stöd uppfylls

4.2.1 Riskbedömning och borgen

Då kommunen beviljar borgen ska den under alla omständigheter beakta att den borgen som kommunen beviljar inte får äventyra kommunens förmåga att ansvara för de uppgifter som föreskrivs för den i lag.

Kommunen får inte bevilja borgen om borgen är förenad med en betydande ekonomisk risk. Riskerna bedöms i förhållande till de fördelar som projektet har. Om kommunen och dess invånare inte har någon nytta av projektet eller nyttan är väldigt liten, tas risken inte heller. Utgångsläget är att bolagets ägare eller en annan genomförandinstans för projektet placeras ett tillräckligt stort belopp egna medel i projektet.

Kommunens intressen ska tryggas med tillräckligt omfattande motsäkerheter. Det tillräckliga beloppet av motsäkerheterna bedöms enligt projekt. Som motsäkerheter för borgen används till exempel pantbrev som gäller egendomen som man går i borgen för, företagsinteckningar eller aktier vilka kan kompletteras med personliga säkerheter. Innan godkännandet av säkerheterna utvärderas alltid pantens värde samt möjligheterna till realiseringen av panten. Målsättningen är att pantens värde skulle täcka den risk som lånet eller borgen medför för kommunen i helhet. Endast i specialfall kan lånet eller borgen beviljas utan motsäkerhet.

4.2.2 Övriga villkor för borgen

Lånetiden för de lån som man går i borgen för får i regel vara högst 10 år.

Räntorna på de lån som man går i borgen för och de övriga lånevillkoren ska följa de villkor som allmänt ska följas på marknaden. Beloppet på arvode för borgen fastställs från fall till fall med beaktande av den ekonomiska risken och karaktären av bolagets verksamhet.

4.2.3 Rapportering över borgensverksamhet

Borgensverksamheten rapporteras till kommunstyrelsen i samband med delårsöversikterna och bokslutet.

Kommunfullmäktige
7.12.2020 § 78